

POSTANOWIENIE

Dnia 16 lipca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Łochowski

w sprawie z powództwa S. sp. z o.o. w W.
przeciwko Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
z udziałem syndyka masy upadłości P. S.A. w upadłości likwidacyjnej w W.
o zawarcie porozumienia ograniczającego konkurencję
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 16 lipca 2019 r.
skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 29 listopada 2017 r., sygn. akt VII ACa (...)

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na rzecz S. sp. z o.o. w W. oraz P. S.A. w upadłości likwidacyjnej w W. kwoty po 360 (trzysta sześćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 29 listopada 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w W. – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 24 maja 2016 r. sygn. akt XVII (...) w ten sposób, że uchylił decyzję Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 27 czerwca 2014 r. nr (...), stwierdził, że decyzja ta nie została wydana z rażącym naruszeniem prawa, ani bez podstawy prawnej oraz obciążył pozwanego kosztami procesu.

Sąd Apelacyjny wskazał m.in., że do naruszenia prawa antymonopolowego nie musi dochodzić nawet wtedy, gdy powiązani określonymi relacjami, prowadzący zbliżoną działalność gospodarczą przedsiębiorcy współpracują przy przygotowywaniu ofert, które zamierzają złożyć w przetargach. Zarzut naruszenia prawa antymonopolowego można uznać za trafny dopiero wówczas, gdy celem lub skutkiem takiego porozumienia jest wyeliminowanie, ograniczenie lub zniekształcenie konkurencji, przy jednoczesnym braku okoliczności wyłączających bezprawność porozumienia.

Skargę kasacyjną od tego wyroku wniósł pozwany, zaskarżając wyrok Sądu Apelacyjnego w całości. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozwany wskazał, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne, tj.:

1. Czy w świetle art. 231 k.p.c. w zw. art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz. 331, ze zm.; dalej jako: „u.o.k.k.”) stwierdzając istnienie porozumienia ograniczającego konkurencję w oparciu o dowody pośrednie, należy przedstawić precyzyjne i spójne dowody w odniesieniu do każdego elementu naruszenia, czy wystarczy, aby zbiór „poszlak” jako całość odpowiadał temu wymogowi?

2. W świetle art. 6 ust. 1 pkt 7 u.o.k.k. w zw. z art. 231 k.p.c. w sytuacji stwierdzenia przez Prezesa Urzędu istnienia porozumienia ograniczającego konkurencję w oparciu o domniemanie faktyczne, czy rolą Prezesa Urzędu lub sądu jest hipotetyczne rozważanie wszelkich możliwych okoliczności, które uzasadniałyby zachowanie przedsiębiorców i tym samym „wyłączałyby” zastosowanie zakazu z art. 6 ust. 1 pkt 7 u.o.k.k., w szczególności czy może to mieć miejsce w sytuacji, gdy uzasadnienie takie nie było powoływane przez stronę postępowania antymonopolowego?

3. Czy w świetle stosowania art. 6 ust. 1 pkt 7 u.o.k.k. odwoływanie się do gwarancji proceduralnych mających zastosowanie w sprawach karnych, skutkuje ograniczeniem stosowania przepisów o domniemaniach faktycznych, a jeśli tak – w jakim zakresie stosowanie domniemań faktycznych doznaje ograniczeń?

4. Jakie w świetle art. 6 ust. 1 pkt 7 u.o.k.k. są granice dopuszczalnej współpracy przez konkurujących ze sobą przedsiębiorców w przetargu

(ubiegających się o zamówienie niezależnie, nie jako konsorcjum), w szczególności czy w granicach dozwolonej współpracy mieści się współpraca tych przedsiębiorców przy przygotowywaniu treści swoich ofert?

5. Czy w świetle art. 6 ust. 1 pkt 7 u.o.k.k. za dopuszczalną można uznać wymianę informacji na temat treści składanych ofert pomiędzy konkurującymi ze sobą przedsiębiorcami w przetargu (ubiegającymi się o zamówienie niezależnie, nie jako konsorcjum), do której dochodzi przed otwarciem ofert?

6. Czy w świetle art. 6 ust. 1 u.o.k.k. dla przypisania przedsiębiorcy odpowiedzialności za niezgodne z prawem konkurencji działania podejmowane przez jego pracowników, konieczne jest udowodnienie, że przedsiębiorca posiadał wiedzę o działaniach podjętych przez pracowników?

W odpowiedzi na skargę kasacyjną uczestnik postępowania – syndyk masy upadłości P. S.A. w upadłości likwidacyjnej wniósł o oddalenie skargi kasacyjnej oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Natomiast powód wniósł o odrzucenie skargi, a w przypadku nieuwzględnienia tego wniosku – wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, względnie o jej oddalenie w całości, wnosząc jednocześnie o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługuje na przyjęcie do rozpoznania.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne. W utrwalonym orzecznictwie Sąd Najwyższy wskazuje, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia

prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06).

Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08) i pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą, co oznacza, że sformułowane zagadnienie prawne musi mieć wpływ na rozstrzygnięcie danej sprawy (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07), a w końcu, dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości.

Mając na uwadze te okoliczności, Sąd Najwyższy stwierdza, że skarga kasacyjna pozwanego w zakresie wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania oraz jego uzasadnienia nie spełnia wymagań stawianych temu nadzwyczajnemu środkowi zaskarżenia. Sugerując potrzebę rozstrzygnięcia istotnych zagadnień prawnych skarżący w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej nie wyjaśnił, na czym polegają trudności w dekodowaniu norm prawnych zawartych w przywołanych przez niego przepisach. Nie wskazał również do jakich rozbieżnych wniosków może prowadzić wykładnia tych przepisów.

W przypadku pierwszego i drugiego zagadnienia prawnego, skarżący w uzasadnieniu skargi wprost wskazuje na ugruntowane już poglądy zarówno doktryny, jak i judykatury odnoszące się do każdego nich. W przypadku zaś trzeciego, czwartego, piątego i szóstego zagadnienia prawnego, z treści uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika, że

również w tym zakresie stanowiska są jednolite. Skarżący nie tylko nie przedstawia odmiennych, od przywołanych przez niego poglądów, ale również argumentacji jurydycznej, za pomocą której wykazałby, że skonstruowane przez niego zagadnienia prawne cechują się walorem „istotności” wymaganym w przypadku zagadnień, które mogą uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Ponadto przedstawienie we wniosku przesłanki występowania istotnego zagadnienia prawnego powinno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, natomiast nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2018 r. I CSK 23/18). Nadto, przyczyna uzasadniająca przyjęcie skargi do rozpoznania w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. dotyczyć musi kwestii prawnej pozostającej w związku z rozstrzygnięciem sprawy, nie zaś ustaleń faktycznych związanych z podstawą faktyczną rozstrzygnięcia, a ponadto pytanie musi być sformułowane ogólnie w tym sensie, że nie może chodzić w nim o sposób rozstrzygnięcia sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2004 r., II CZ 94/04).

Zdaniem Sądu Najwyższego, sposób, w jaki skarżący sformułował wątpliwości mające świadczyć o występowaniu istotnych zagadnień prawnych w rzeczywistości wskazuje na dążenie do uzyskania odpowiedzi dotyczącej oceny trafności kwestionowanego przez niego rozstrzygnięcia. W szczególności, intencją skarżącego jest podważenie stanu faktycznego będącego podstawą rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego. Sąd Najwyższy przypomina jednak, że zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c. jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej pozwanego do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej wniesionej przez pozwanego do rozpoznania oraz zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw.

z art. 398²¹ k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 14 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.) zasądził od Prezesa UOKiK na rzecz powoda kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.